

var inde i Nordens Sprog, Litteratur og Samsundsforhold. Derved synes jeg, at man maatte ansees for moden til denne Ret; thi jeg troer, at derved kan naaes tilstrækkelig Aandsmodenhed. Salsald kunne Modstanderne af Tvedelingen ikke støtte deres Modstand imod os Andre med Paastanden om, at man skal lære Græsk og Latin for at trænge ind i den romerske og græske Aand. De staae sig selv paa Munden, naar de ikke ville have Oldnordisk som tvunget Lærefag i Skolen for de unge Videnskabsdyrkere. Derved vilde de jo forhindre, at vi trænge ind i vore Forsædres Aand, som dog er ligesaa vigtig som at trænge ind i den græske og romerske Aand. Det er sagt: Uden Kjendskab til Oldnordisk kunne vi nemlig ikke trænge ind i det nordiske Folks Væsen og Litteratur. (C. B. Rimestad: Det er ikke sagt!) Jo, det er sagt af det ærede Medlem. (C. B. Rimestad: Nei! H. C. D. Müller: Det var mig, der sagde det!) Ja, det ærede Medlem er vel Thingets næststørste „Benægter“; men det nytter ikke, hvor stiv han end er i dette Stykke. — Jeg har henvendt det her Sagte til alle de Herrer Modstandere af Tvedelingen; de kunne nu tage sig deraf, hver Sit for sig. Man maa altsaa, mine Herrer, fastholde, at det er at slaage sig selv paa Munden, naar man holder stærkt paa Græsk og Latin, for at man kan trænge ind i den græske og latinske Aand, men derimod mener, at man ikke behøver at kunne Oldnordisk for tilbunds at trænge ind i vore Forsædres Aand, da det ikke synes at interessere de Herrer (Brix: Det er en fuldstændig Misforstaaelse!) Det ligger i den nuværende Skoleordning, at man skal lære Latin og Græsk, men ikke Oldnordisk. Hvorfor vil man ikke sætte unge danske Mænd istand til igjennem Studium af vort Oldsprog at sætte sig ind i vor Oldtids Aand? Jo, „den græd aldrig for Guld, som aldrig Guld aatte“. Jeg kan forstaae, at de, som kun have smagt meer eller mindre daarlige Oversættelser fra det Oldnordiske, ikke længes efter selve det Oldnordiske, men jeg kan ikke fatte, at Folk, som paaftaae at have druffet af vort oprindelige Sprogvæld, ikke skulde ville tillade, at Ungdommen faaer en saa fuld og rigelig Afgang, dertil

som muligt. Forstjellen er, at, medens Latin og Græsk er Nøglen til de fremmede Folks Litteratur og til at gjøre Indblik i de fremmede Folks aandelige Liv, giver det oldnordiske Sprog ikke alene Indblik i vore Forsædres Liv og Aand, men det er ligesom den Grundmalm, hvorfra vort Modersmaal er smeddet. Deri ligger altsaa Nøglen til vort hele Natur- og Culturlivs Litteratur, og det er derfor, at jeg ikke er tilfreds med Tvedelingen, idet den i begge sine Skikkelser er almeneborgerlig, verdensborgerlig, kosmopolitisk, som det hedder med et fremmed Ord, men naar vi ogsaa aabne Agangen til den høiere videnskabelige Dannelse her i Landet igjennem det nordiske Sprogstudium, da er dette en virkelig national Vel. Dette er Forstjellen paa vor Opfattelse, og det skulde gjøre mig inderlig ondt, om det ikke skulde kunne lykkes at faae denne Forstjelf udjevnet. Jeg er saa overbevist om een Ting som om Noget, og det er, at, er der nogen Mand, der kan være Tale om som Underviisningsminister, der skulde ville sætte den heromtalte Tvedeling igjennem, saa er det den nuværende Kirke- og Underviisningsminister. Det forekommer mig, at jeg i hans Virksomhed har sporet en saa klar, sund og ubildet Opfattelse, et saa varmt Hjertelag for vort Folks særegne Cultur og Litteratur, at det skulde gjøre mig meget ondt, om han ikke gif ind paa denne Tvedeling. Skulle vi da, naar vi nu i den sidste Halvdeel af det 19de Aarhundrede stride til en Omdannelse af vort Skolevæsen, gaae til anden Gang at omdanne det efter preussisk Mønster? Af anden Grund kan jeg ikke see, at man kan have saa meget imod Tvedelingen. Nei, lad os see, at komme bort fra denne Tvedeling; den er preussisk; men lad os i dette Stykke gaae vor egen Vel her i Danmark. Det er den, der bedst vil vække den rette Aand hos det danske Folk for Dieblisset, og der er i ethvert Tilfælde, ingen som helst Fare derved. Skulle vi ikke gjennem Kjendskab til de nyere Sprogs Historie, Kjendskab til de nyere Samsund o. s. v., kunne erhverve den nødvendige Aandens Uddannelse? Skulde vi ikke gjøre vor egen Dannelse den Indvømmelse, at vi tillade, at den maa drage